

Hoofdredacteur ESB

a.jolink@sdu.nl

Boven geven, onder nemen

Sinds begin 2009 verstrekt het Ministerie van EZ microkredieten aan aspirant-ondernemers, omdat de banken hun onvoldoende toegang biedt tot kapitaal. Afgelopen maand kwam daar een extra dertig miljoen euro bovenop, waarvan 1500 starters aan de slag kunnen. Minister Van der Hoeven weet wel waarom: "Om hun brood te verdienen. En om bij te dragen aan onze economie. Ondernemers zijn de kurk waar onze economie op drijft. Zeker in economisch moeilijke tijden moeten we er alles aan doen om ons vermogen om geld te verdienen te vergroten."

De toekomst is al lang niet meer aan big business. In een dynamische kenniseconomie is de toekomst aan kleine, kwieke ondernemers. De grotere bedrijven kunnen hun schaalvoordelen in oude technologieën niet langer uitbaten, omdat deze eenvoudigweg worden verdrongen door nieuwe markten. Globalisering doet een extra duit in de zak van de aspirant-ondernemer, die een beroep kan doen op een interessante pool arbeiders, achtergelaten door outsourcing en offshoring multinationals. Maar het cruciale voordeel voor de kleine ondernemer is het vermogen om kansen te herkennen (Audretsch en Thurik, 2010). Zonder de ballast van vast ingesloten bedrijfsmodellen zijn nieuwe bedrijven beter in de omgang met nieuwe kennis en weten ze marktkansen om te zetten in rake product-markt-combinaties. En als de overheid daar dan ook nog wat smeermiddelen voor beschikbaar stelt dan is het succes geboren.

Toch is dit wel erg simpel. In de afgelopen periode werden de banken als de boosdoener van al het kwaad weggezet, waaronder voor het weigeren van gelden voor startende ondernemers. Ten tijde van de crisis wilde iedereen dit graag geloven en zag het ministerie van EZ het als zijn schone taak om startende ondernemers een handje te helpen. Nadat

strengere woorden richting banken niet hielpen werd de buidel van collectieve middelen getrokken. En als Audretsch en Thurik gelijk hebben, dan zal menig kleine ondernemer ook deze kans herkennen hebben. Een aantal zaken zijn inmiddels ook wel duidelijk geworden. Bankiers zijn ook ondernemers, dus als er kapitaal wordt geweigerd aan startende ondernemers dan is dat op zijn minst een non-starter. Daarnaast weten we allang dat slecht geld, volgens Gresham, goed geld verdrijft, en goed geld verdienen doe je niet door je hand op te houden. En tot slot geldt het aloude adagium: if you're so smart, why ain't you rich? Als kleine ondernemers het vermogen hebben om kansen te herkennen dan moeten ze dat maar doen. Herken een kans! zou de opdracht van de overheid moeten zijn.

Daarvoor in de plaats gaat het ministerie van EZ op de stoel van de markt zitten en bepaalt wie er wel en wie er geen startkapitaal krijgt. Afgezien van de vraag of de overheid hier sowieso iets over weet te zeggen, bepaalt het ministerie ook het speelveld zonder hier de gevolgen van te ondervinden. Dertig miljoen euro is een leuk gebaar maar nauwelijks genoeg om de economie op te laten drijven. En dus krijgen mevrouw A en meneer B wel die 20.000 euro, en meneer C tot en met Z niks. De overheid creëert haar eigen omgeving met starters die, hopelijk, nog iets aan elkaar hebben.

Het wordt tijd dat de kleine ondernemer serieus genomen wordt. Nederland wordt bevolkt door een leger aan ondernemers, grote en kleine, die tegenslag op tegenslag omzetten in ervaring. Het is simpelweg niet waar dat Nederland geen echte ondernemers heeft, of dat de volksaard, of wat dan ook, te laks of te weinig durf toont. Elke dag staan er weer mensen op met goede ideeën, van wie er sommigen de durf hebben om dit uit te voeren en er nog minder ook daadwerkelijk slagen. Daar is geen overheid voor nodig die valse concurrentie, of valse hoop, schept. Daar is een overheid voor nodig die zelf ondernemend is en niet achterover gaat leunen en met geld gaat strooien. Een ondernemende overheid creëert collectieve goederen zoals onderzoek en ontwikkeling, of zorg, of onderwijs, en stelt zich open voor ondernemende brekebeentjes die er wel brood in zien. Dat is wat anders dan anderen hun brood te laten verdienen; dat doen ze zelf wel. Het valt dan ook te hopen dat een nieuw kabinet wat onderneemt om zijn rijkelijk ambitieuze ambities aan te passen, opdat nieuwe ondernemers deze werkelijk kunnen waarmaken. De uitkomst van de Europe 2020 Strategy staat anders op voorhand alweer vast.

LITERATUUR

Audretsch, D.B. en A.R. Thurik (2010) *Unraveling the shift to the entrepreneurial economy*. Tinbergen Institute Discussion Paper, 2010(080/3).